

# **Łubin wąskolistny**

## **Uwagi ogólne**

Aktualnie Krajowy rejestr zawiera 34 odmiany łubinu wąskolistnego: 2 o niesamokończącym typie wzrostu i wysokiej zawartości alkaloidów, 27 odmian o niesamokończącym typie wzrostu z niską zawartością alkaloidów oraz 5 o samokończącym typie wzrostu i niskiej zawartości alkaloidów. Do najważniejszych cech różniących odmiany łubinu wąskolistnego należą: długość okresu wegetacji, barwa i cechy jakościowe nasion, typ wzrostu oraz barwa kwiatów i liści. W większości są to odmiany wyhodowane w Polsce. Większość odmian z Krajowego rejestru badano w doświadczeniach PDO, realizowanych ze środków budżetowych. W minionym sezonie przeprowadzone doświadczenia w naszym województwie nie zostały przyjęte do syntez. Powodem był trudny przebieg pogody w naszym regionie (dyskwalifikacja polowa doświadczenia we Wróćkowie i zbyt duży błąd statystyczny w plonowaniu odmian w Ruskiej Wsi). W opracowaniu przedstawiono plonowanie łubinu wąskolistnego z przyległych województw tzn. województwa podlaskiego i mazowieckiego oraz średnie wyniki plonowania odmian z kraju.

## **Wyniki doświadczeń**

Plonowanie odmian łubinu wąskolistnego w 2025 roku w stosunku do roku ubiegłego było na podobnym poziomie. W roku bieżącym, w przeprowadzonych doświadczeniach, najwyższe plony łubinu wąskolistnego zebrano w SDOO Krzyżewo. Wśród odmian o niesamokończącym typie wzrostu we wszystkich miejscowościach wysoko plonowała odmiana Bolero. Analiza ostatniego trzylecia wykazała, że dość stabilnie na przestrzeni lat plonowały odmiany: Bolero, Roland, SM Orion i SM Kastor.

W minionym sezonie najwyższą masą tysiąca nasion (MTN) cechowało się Bolero, a najniższą (MTN) osiągnęła odmiana SM Cyrkon.

Tabela 1.

**Łubin wąskolistny. Odmiany badane. Rok zbioru: 2025**

| Lp.                            | Odmiana           | Kod kraju pochodzenia | Rok wpisania do Krajowego rejestru * | Rok włączenia do LOZ | <b>Hodowca</b><br>(jednostka prowadząca hodowlę zachowawczą lub dla odmian zagranicznych krajowy przedstawiciel) |
|--------------------------------|-------------------|-----------------------|--------------------------------------|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>odmiany niesamokończące</b> |                   |                       |                                      |                      |                                                                                                                  |
| 1.                             | <b>Salsa</b>      | <b>PL</b>             | <b>2015</b>                          |                      | Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce                                            |
| 2.                             | <b>Bolero</b>     | <b>PL</b>             | <b>2016</b>                          | <b>2019</b>          | Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce                                            |
| 3.                             | <b>Roland</b>     | <b>PL</b>             | <b>2017</b>                          | <b>2020</b>          | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 4.                             | <b>Agat</b>       | <b>PL</b>             | <b>2019</b>                          | <b>2021</b>          | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 5.                             | <b>Bazalt</b>     | <b>PL</b>             | <b>2019</b>                          |                      | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 6.                             | <b>Zorba</b>      | <b>PL</b>             | <b>2021</b>                          |                      | Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce                                            |
| 7.                             | <b>SM Orion</b>   | <b>PL</b>             | <b>2022</b>                          | <b>2025</b>          | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 8.                             | <b>Pogo</b>       | <b>PL</b>             | <b>2023</b>                          |                      | Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce                                            |
| 9.                             | <b>SM Kastor</b>  | <b>PL</b>             | <b>2023</b>                          | <b>2025</b>          | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 10.                            | <b>SM Tales</b>   | <b>PL</b>             | <b>2023</b>                          |                      | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 11.                            | <b>SM Cyrkon</b>  | <b>PL</b>             | <b>2024</b>                          |                      | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 12.                            | <b>SM Filemon</b> | <b>PL</b>             | <b>2024</b>                          |                      | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |
| 13.                            | <b>Nefryt</b>     | <b>PL</b>             | <b>2025</b>                          |                      | Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce                                            |
| <b>odmiany samokończące</b>    |                   |                       |                                      |                      |                                                                                                                  |
| 14.                            | <b>Regent</b>     | <b>PL</b>             | <b>2009</b>                          |                      | „Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin                                    |

\*- według „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do Krajowego rejestru w Polsce”

Tabela 2.

**Łubin wąskolistny. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2025**

| Miejscowość                               | ZDOO<br><i>Kawęczyn</i><br><i>woj. mazowieckie</i> | SDOO<br><i>Krzyżewo</i><br><i>woj. podlaskie</i>                 | ZDOO<br><i>Marianowo</i><br><i>woj. podlaskie</i>                  |
|-------------------------------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Kompleks rolniczej przydatności gleby     | żytni bardzo dobry                                 | żytni bardzo dobry                                               | pszenny dobry                                                      |
| Klasa bonitacji gleby                     | III b                                              | IV a                                                             | III b                                                              |
| pH gleby w KCl                            | 5,0                                                | 7,0                                                              | 5,4                                                                |
| Przedplon                                 | pszenica jara                                      | pszenżyto ozime                                                  | pszenica jara                                                      |
| Data siewu                                | 21.03.                                             | 02.04.                                                           | 28.03.                                                             |
| Obsada nasion (szt./m <sup>2</sup> )      | 100; 120                                           | 100; 120                                                         | 100; 120                                                           |
| Data zbioru                               | 25.07.                                             | 08.08.                                                           | 07.08.                                                             |
| <b>Nawożenie mineralne</b>                |                                                    |                                                                  |                                                                    |
| <b>N</b> (kg/ha)                          | 9                                                  | 18                                                               | 15                                                                 |
| <b>P<sub>2</sub>O<sub>5</sub></b> (kg/ha) | 30                                                 | 36                                                               | 30                                                                 |
| <b>K<sub>2</sub>O</b> (kg/ha)             | 45                                                 | 102                                                              | 85                                                                 |
| <b>Środki ochrony roślin</b>              |                                                    |                                                                  |                                                                    |
| Zaprawa nasienna (nazwa)                  | Maxim 25 FS                                        |                                                                  |                                                                    |
| Herbicyd (nazwa, dawka/ha)                | Boxer 800 EC (4l);<br>Fusilade Forte 150 EC (1l)   | Stomp Aqua 455 CS (1l) +<br>Krum 800 EC (2l) +<br>Soil on (0,5l) | Stomp Aqua 455 CS (2l) +<br>Krum 800 EC (2,5l) +<br>Soil on (0,4l) |
| Insektycyd (nazwa, dawka/ha)              | -                                                  | Mospilan 20 SP (0,2kg);<br>Decis Mega 50 EW (0,15l)              | Mospilan 20 SP (0,2kg)                                             |
| <b>Inne zabiegi</b>                       |                                                    |                                                                  |                                                                    |
| Inne zabiegi (nazwa)                      | Nitraza łubin                                      | Nitragina                                                        | Nitragina                                                          |

Tabela 3.

**Łubin wąskolistny. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025**

| Lp. | Wyszczególnienie                                              | Kawęczyn    | Krzyżewo    | Marianowo  |
|-----|---------------------------------------------------------------|-------------|-------------|------------|
| 1.  | Termin początku kwitnienia ( <b>data</b> )                    | 31.05.      | 05.06.      | 06.06.     |
| 2.  | Termin dojrzałości technicznej ( <b>data</b> )                | 16.07.      | 20.07.      | 25.07.     |
| 3.  | Wysokość roślin ( <b>cm</b> )                                 | 51          | 59          | 38         |
| 4.  | Wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia ( <b>skala 9°</b> ) | 9           | 9           | 9          |
| 5.  | Wyleganie przed zbiorem ( <b>skala 9°</b> )                   | 9           | 9           | 9          |
| 6.  | Masa 1000 nasion ( <b>g</b> )                                 | 106,4       | 139,0       | 102,7      |
| 7.  | Porażenie przez choroby ( <b>skala 9°</b> )                   |             |             |            |
|     | - antraknoza                                                  | 9           | 9           | 9          |
|     | - zgorzel siewek                                              | 8,2         | 9           | 9          |
|     | - zgorzel naczyniowa                                          | 5,1         | 9           | 9          |
|     | - szara plamistość liści łubinu (opadzina liści)              | 9           | 6,8         | 5,8        |
| 8.  | Wilgotność nasion podczas zbioru (%)                          | 15,3        | 16,0        | 13,7       |
| 9.  | <b>Plon nasion (przy wilgotności 14%) dt/ha</b>               | <b>14,9</b> | <b>27,9</b> | <b>7,8</b> |

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

**Skala 9°:** 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1- oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4.

**Łubin wąskolistny. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2025**  
**przy wilgotności nasion 14%**

| Lp.                            | Odmiana           | Kawęczyn           | Krzyżewo           | Marianowo         | średnia<br>z rejonu <sup>1)</sup> | średnia<br>z kraju wg<br>COBORU |
|--------------------------------|-------------------|--------------------|--------------------|-------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| <b><u>Wzorzec (dt/ha)</u></b>  |                   | <b><u>14.6</u></b> | <b><u>27.9</u></b> | <b><u>7.2</u></b> | <b><u>17.6</u></b>                | <b><u>19.7</u></b>              |
| <i>odmiany niesamokończące</i> |                   |                    |                    |                   |                                   |                                 |
| 1.                             | <b>Salsa</b>      | 97                 | 101                | 84                | 97                                | 97                              |
| 2.                             | <b>Bolero</b>     | 104                | 101                | 143               | 109                               | 107                             |
| 3.                             | <b>Roland</b>     | 118                | 99                 | 159               | 111                               | 111                             |
| 4.                             | <b>Agat</b>       | 107                | 90                 | 93                | 91                                | 101                             |
| 5.                             | <b>Bazalt</b>     | 101                | 100                | 97                | 100                               | 92                              |
| 6.                             | <b>Zorba</b>      | 103                | 100                | 75                | 95                                | 97                              |
| 7.                             | <b>SM Orion</b>   | 111                | 99                 | 111               | 102                               | 104                             |
| 8.                             | <b>Pogo</b>       | 97                 | 101                | 101               | 101                               | 111                             |
| 9.                             | <b>SM Kastor</b>  | 81                 | 106                | 155               | 116                               | 97                              |
| 10.                            | <b>SM Tales</b>   | 96                 | 100                | 74                | 94                                | 97                              |
| 11.                            | <b>SM Cyrkon</b>  | 93                 | 105                | 54                | 95                                | 96                              |
| 12.                            | <b>SM Filemon</b> | 94                 | 102                | 62                | 94                                | 96                              |
| 13.                            | <b>Nefryt</b>     | 103                | 95                 | 87                | 94                                | 98                              |
| <i>odmiany samokończące</i>    |                   |                    |                    |                   |                                   |                                 |
| 14.                            | <b>Regent</b>     | 96                 | 100                | 107               | 101                               | 97                              |
| Liczba doświadczeń             |                   | -                  | -                  | -                 | 2                                 | 26                              |

Wzorzec w 2025 roku – średnia z wszystkich odmian

1) rejon- mazowieckie i podlaskie

Tabela 5.

**Łubin wąskolistny. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025; 2024; 2023**  
**przy wilgotności nasion 14%**

| Lp.                           | Odmiana    | Liczba lat badań | Lata               |                    |                    |                    |                    |
|-------------------------------|------------|------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
|                               |            |                  | 2025               | 2024               | 2023               | 2024-2025          | 2023-2025          |
| <b><u>Wzorzec (dt/ha)</u></b> |            |                  | <b><u>16,6</u></b> | <b><u>19,1</u></b> | <b><u>20,7</u></b> | <b><u>17,9</u></b> | <b><u>18,8</u></b> |
| odmiany niesamokończące       |            |                  |                    |                    |                    |                    |                    |
| 1.                            | Salsa      | 3                | 94                 | 79                 | 88                 | 87                 | 87                 |
| 2.                            | Bolero     | 3                | 116                | 129                | 118                | 123                | 121                |
| 3.                            | Roland     | 3                | 125                | 116                | 108                | 116                | 113                |
| 4.                            | Agat       | 3                | 97                 | 100                | 114                | 99                 | 104                |
| 5.                            | Bazalt     | 3                | 99                 | 91                 | 104                | 95                 | 98                 |
| 6.                            | Zorba      | 3                | 93                 | 86                 | 91                 | 90                 | 90                 |
| 7.                            | SM Orion   | 3                | 107                | 106                | 100                | 107                | 104                |
| 8.                            | Pogo       | 2                | 100                | 100                | 99                 | 100                | 100                |
| 9.                            | SM Kastor  | 3                | 114                | 122                | 110                | 118                | 115                |
| 10.                           | SM Tales   | 3                | 90                 | 100                | 106                | 95                 | 99                 |
| 11.                           | SM Cyrkon  | 2                | 84                 | 93                 | -                  | 89                 | -                  |
| 12.                           | SM Filemon | 2                | 86                 | 96                 | -                  | 91                 | -                  |
| 13.                           | Nefryt     | 1                | 95                 | -                  | -                  | -                  | -                  |
| odmiany samokończące          |            |                  |                    |                    |                    |                    |                    |
| 14.                           | Regent     | 3                | 101                | 97                 | 106                | 108                | 107                |
| Liczba doświadczeń            |            |                  | 3                  | 3                  | 3                  | 6                  | 9                  |

Wzorzec - średnia z wszystkich odmian

Tabela 6.

**Łubin wąskolistny. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025; 2023-2025**

| Lp.                     | Odmiana    | Liczba lat badań | Wysokość roślin (cm) |           | Początek kwitnienia (kolejny dzień roku) |               | Dojrzałość techniczna (kolejny dzień roku) |               | Masa 1000 nasion (g) |           | Opadzina liści |           | Zgorzel naczyniowa | Zgorzel siewek |
|-------------------------|------------|------------------|----------------------|-----------|------------------------------------------|---------------|--------------------------------------------|---------------|----------------------|-----------|----------------|-----------|--------------------|----------------|
|                         |            |                  | 2025                 | 2023-2025 | 2025                                     | 2023-2025     | 2025                                       | 2023-2025     | 2025                 | 2023-2025 | 2025           | 2023-2025 | 2025               | 2025           |
| Wzorzec (skala 9°)      |            |                  | 48                   | 45        | 155<br>04.06.                            | 155<br>04.06. | 201<br>20.07.                              | 199<br>18.07. | 117,2                | 126,1     | 6,2            | 6,5       | 4,6                | 8,2            |
| odmiany niesamokończące |            |                  |                      |           |                                          |               |                                            |               |                      |           |                |           |                    |                |
| 1.                      | Salsa      | 3                | 2                    | 2         | 0                                        | 0             | 0                                          | 0             | -7,6                 | -6,1      | 0,0            | -0,5      | 1,1                | 0,5            |
| 2.                      | Bolero     | 3                | 0                    | 0         | 1                                        | 1             | 0                                          | 0             | 15,6                 | 22,2      | 0,7            | 0,5       | 3,1                | 0,1            |
| 3.                      | Roland     | 3                | 1                    | 1         | -2                                       | -2            | -2                                         | -1            | 4,4                  | 3,0       | 0,3            | 0,4       | -1,3               | 0,5            |
| 4.                      | Agat       | 3                | -1                   | 0         | 1                                        | 1             | 1                                          | 1             | 5,4                  | 3,9       | -0,3           | -0,1      | 0,4                | 0,5            |
| 5.                      | Bazalt     | 3                | 6                    | 5         | 2                                        | 2             | 1                                          | 1             | -2,6                 | 0,6       | 0,2            | 0,4       | -0,3               | 0,5            |
| 6.                      | Zorba      | 3                | -2                   | -1        | 0                                        | 0             | -1                                         | -1            | -7,1                 | 0,8       | 0,7            | 0,4       | 1,7                | -0,2           |
| 7.                      | SM Orion   | 3                | -1                   | 0         | -1                                       | -1            | 1                                          | 0             | 4,7                  | 2,9       | 0,2            | 0,1       | -0,6               | -0,9           |
| 8.                      | Pogo       | 3                | 5                    | 2         | -1                                       | -2            | -1                                         | -1            | 6,2                  | 1,3       | -1,0           | -0,5      | -1,0               | -0,9           |
| 9.                      | SM Kastor  | 3                | -3                   | -1        | 1                                        | 0             | 2                                          | 1             | -1,5                 | -2,8      | 1,2            | 0,6       | 0,7                | -0,9           |
| 10.                     | SM Tales   | 3                | 0                    | 0         | 0                                        | 0             | 0                                          | 0             | 3,3                  | 0,8       | 0,0            | -0,3      | -0,6               | 0,5            |
| 11.                     | SM Cyrkon  | 2                | -6                   | -         | -2                                       | -             | 0                                          | -             | -15,9                | -         | -0,8           | -         | -2,0               | 0,1            |
| 12.                     | SM Filemon | 2                | -3                   | -         | -1                                       | -             | 0                                          | -             | 2,0                  | -         | -0,5           | -         | -0,6               | -0,2           |
| 13.                     | Nefryt     | 1                | 0                    | -         | 1                                        | -             | 1                                          | -             | 1,5                  | -         | 0,3            | -         | 0,1                | 0,5            |
| odmiany samokończące    |            |                  |                      |           |                                          |               |                                            |               |                      |           |                |           |                    |                |
| 14.                     | Regent     | 3                | -1                   | 0         | -1                                       | -1            | -1                                         | -1            | -8,4                 | -9,9      | -1,0           | -0,4      | -0,6               | -0,2           |
| Liczba doświadczeń      |            |                  | 3                    | 9         | 3                                        | 9             | 3                                          | 9             | 3                    | 9         | 2              | 6         | 1                  | 1              |

Wzorzec - średnia z wszystkich odmian